

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELOS SZERKESZTŐ.

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . 3 > — >

Negyedévre . . . 1 > 50 >

Egy hónapra — > 60 >

Helyben házhoz hozva:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Félévre . . . 4 > — >

Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Egy hónapra — > 80 >

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 10 frt — kr.

Félévre . . . 5 > — >

Negyedévre . . . 2 > 50 >

Egy hónapra 1 > — >

Egyes szám ára 4 kr

A zágrábi botrány „pándantja” a parlamentben.

A szégyenpirja borítja el minden önérzetes hazafi arczát annak a 174 gyászmagyarnak a tettére, kik a magyar állam ezer éves fennállásának előestéjén, a magyar »trikolor«, nemzeti büszkeségünk e jelvényét, melyet őseink, ha bukva, ha győzve, de mindenkor szeny nélkül hordozták, most — midőn a második ezer évbe készülünk belépni, midőn e zászlót Pannónia ünneplő magyarjai magasan lengetve azt akarják, hogy egész Európa tisztelettel hajoljon meg előtte, — sárba gázolják maguk azokat, kiket a nemzet e zászló védelmére, e zászló jogainak érvényesítésére, és — bárkitől jön is — ha sértés illeti, e sértés megtorlására hazafiai becsülettel kötelez.

Annyira jutottunk volna már, hogy akad 174 a nemzet bizalmát hazudó ember, kiket a hatalmi érdek képes nemzeti becsületük megtagadására is birni? Mit képviselnek hát ezek az urak, ha nem a nemzetet, ha nem azokat a sarkalatos jogokat, melyekben hazánk államisága kifejezést nyer, melyeket hosszú és nehéz küzdelmek során biztosítottak azon államférfiaink, kik még önzetlen, érdek-nélküli szolgálói voltak nemzetüknek?

Oly szegények volnánk a nemzeti dicsőségünket hirdető tettekben, hogy csak akkor tudjuk észrevétni magunkat a művelt külfölddel, ha gyalázatunkról, önmagunk lealázásáról nyújtunk bizonyítékot?

Micsoda parlament az, hol a nemzeti becsület megsértéséért köteles elégtétel módját szavazásra kell bocsátani?

Micsoda parlament az, melyben napokon át a becsülettel tisztában levő gentleman emberek vitatkoznak a felett, vajjon néhány diák »csinyje« arculvágása-e a nemzet becsületének, vagy sem? Ők nem érzik azt az ütést, mely minden igaz magyarnak arczába kergeti a vért! Máskor ezek az urak egyéni becsületük legkisebb

sérelméért vért szomjuhoznak; hát a nemzeti becsület alatta áll a privát becsületnek? Egy nemzet becsülete mindig oly fokozaton áll, a mily fokig azt fiai becsülni tudják!

Ki hitte volna, hogy azok, kik nem régeből, az »Agliardi-heccz« alkalmával egy államjogi sértés »látszatáért« sarkukra állva döngették mellüket intransigens nemzeti jogérzetük mellett tüntetve, — most nem egy sértés »látszata«, de egy valódi sérelem tudatában sértett önérzetük Toldi Miklósát el tudják önmagukban hallgatni, és éljenzéssel, olimpuszi nyugodtsággal tudnak kísérni egy miniszterelnöki beszédet, melyben nem tudjuk, mit szegyeljünk: azt, hogy egy parlament feje a XIX-ik század végén ily gyerekes stílygyakorlathoz még hallgatóságot talál, vagy azt, hogy ily beszéd egész Európa füle hallatára egy magyar ember szájából hangzik?

Mit ítél rólunk a külföld, ha látja, hogy a magyar ismert büszkesége annyira alászállott a nemzeti öntudatban, hogy egy nyilvános arculütésre nem reflektál; sőt a másik arczát nyújtja oda a gyalázásnak a kormánypárt és Bánffy-kabinet személyében? Így aztán ne csodálkozzunk majd, ha ilyen precedenssel csak irritáljuk a nemzeti izgatók magyarellenes aspirációit; hiszen ad oculos demonstráljuk, hogy a magyart sérteni lehet, mert elégtételt venni gyáva.

A »Tisza-féle« Pál fordulás óta hozzá vagyunk szokva, hogy nem vagyunk többé idegesek, valahányszor nemzeti jogainkban kárt szenvedünk. A 67 év óta szereplő kormányok belénk nevelték a gyáva megadást minden jogtipró sérelemmel szemben, mert kormány-képességük mértéke mindig a nemzeti öntudat gyöngítésének tudományától függött.

Ezért kell tünnünk oly frivol, oly szerencsétlen gondolkozást egy miniszterelnöktől, ki egy nemzet zászlajának megsértésében egy »policzajvidrig« tényét lát csupán.

De meddig tür a korona? Mert ennek presztizsét is veszélyeztetni, ha ily frivol játékosok veszik körül. Az Agliardi elleni kirohanás miatt heteken keresztül szégyenkeznünk kellett a művelt Európa előtt; s vajon a koronára nem vetett-e ez némi árnyékot? Nincs-e gyöngé kezekre bizva a korona képviselője, valahányszor egy-egy fejedelmi aktusnál reprezentál? Láttuk Zágrábban, hogyan érvényesült a magyar királyi különállás kifejezése! Láttunk ott egy osztrák császárt, vagy egy horvát királyt, de a magyar királyi hatalom éreztetése a zágrábi zászlósértést elítélő királyi beszéd ezen sovány szavai-ban volt kivihető csak: »büntetendő cselekmény.« Elégtétel lesz-e pár napi hirtőn a megsértett magyar nemzetnek és a megsértett királyi méltóságnak a tettesek büntetésével? Mert hiszen az a »trikolor« nem csak a mienk, de királyunk jelvénye is.

Szegény meggyalázott Magyarország! büszkén tekinthetsz a többi önérzetes népek szemébe, a büntető törvénykönyv §-sa visszaadja becsületedet! Óriási elégtétel! Bánffy a magyarsértő horvátokra bizta, hogy büntessék meg saját gyalázatos tetteiket! A magyar büntetőtörvénytől független horvát törvényszék fog igazságot szolgáltatni a magyar nemzet becsület-ügyében!? Risum teneatis!!

Vagyis inkább vegyük komolyan e dolgot!

Bánffy biztosíthat-e arról bennünket hogy ez a bíróság nem gyerekcsinynek veszi majd az egész megtörtént esetet és ehhez mérten fogja kiszabni a büntetést is? Hiszen napokon beresztül a kormány, kormánypárt és hivatalos lapjaik annak minősítették. Ha nekik az, miért lássanak benne mást a horvátok? De az ellen meg tiltakozunk, hogy egy független bíróság ítéletét befolyásolni lássuk éppen attól a kormánytól, mely precedensek alkotásában és keresésében igyekszik törvénytelen működéseit állandósítani. Nekünk nem kell ilyen elégtétel. Kell olyan,

minőről Apponyi oly igazi magyar önértéssel beszélt. Hogy az az elégtétel ne legyen alkalom »olcsó mártíromságra«. Meg kell mutatni Horvátországnak (és okuljon belőle Pál is!) hogy aki a magyarnemzetet akarja meggyalázní, e gyalázat reá hull vissza. S—y.

A francia kormány bukása.

Franciaországban a Ribótkormány megbukott. A képviselőház tegnapelőtt a déli vasut ügyében leszavazta és ezzel helyének elhagyására kényszerítette.

Tudniillik Rouanet szocialista képviselő meginterpellálta a kormányt amaz ügyben és követelte, hogy a kormány teljes világosságot hozzon a dologba, hogy a parlamenti személyiségeket terhelő gyanu teljesen eloszolják.

Trarieux igazságügyminiszter kijelentette, hogy az összes bűnösöket üldözték és hogy azon ismert képviselőknél és szenátorokon kívül, a kik a kibocsátó szindikátusokban rendszeresen résztvettek, más képviselő nem fordul elő az iratokban.

Miután néhány szónok válaszolt az igazságügyminiszter fejtegetéseire, a vitát bezárták. A ház az összes 518 szavazattal elfogadja Habert napirendjét, mely szerint megtiltandó a parlament tagjainak, hogy pénzügyi szindikátusokon résztvegyen.

Rouanet napirendet terjeszt elő, mely az ügyben teljes világosságot követel és felszólítja az igazságügyminisztert, hogy járjon el mindazok ellen, kiket felelősség ér, továbbá, hogy hozza köztudomásra a szakértői jelentést.

Ribot miniszterelnök kijelenti, hogy a mai vita után a jelentés közzétételét ezáltalannak tartja. A mi a fenytő eljárás megindítását illeti, a bíróság már megfelelt hivatásának és e kérdésre többé visszatérni nem lehet.

Rouanet napirendjének első részét e szavakig bezárólag »járjon el mindazok ellen,

kiket felelősség ér», a ház 275 szavazattal 196 ellen elfogadta és ezután 320 szavazattal 211 ellen elfogadta a napirend második részét, valamint az egész napirendet.

Erre a miniszterek a szélső baloldal gyanús helyeslése közt elhagyták a termet, mire az ülést bezárták.

A kormány azonnal beadta lemondását, melyet Faure elnök elfogadott.

Kiegyezés és bankkérdés.

A küszöbön álló tárgyalások alkalmából egyik legnehezebb kérdés lesz a bankkérdés megoldása. Külön magyar bankot kapunk-e vagy megmaradunk az osztrák-magyar bank mellett és ha igen: milyen módosítások lesznek? ez a nagy kérdés. Így nem maradhatunk ujabb tíz évig az bizonyos. Mit akar a kormány? még nem árulta el, de már rendes szócsövei, a bécsiek t. i. már tudnak egyet-mást róla. Bilinszky az osztrák pénzügyminiszter exposéjában egyet-mást elárult. Most pedig megszólalt a Neue Freie Presse ugylátszik Budapestről sugalmazott cikkben. E fontos cikk tartalmából közöljük a következőket:

Lovag Bilinszky pénzügyminiszter — ugymond a N. Fr. Pr. — pénzügyi exposéjában fellebbentette azt a fátyolt, amely a kormányoknak a bankkérdés elintézésére vonatkozó szándékát fűdte. Ez a nyilatkozat visszfénye annak a megállapodásnak, amely az osztrák és magyar pénzügyminiszterek között, lovag Bilinszky legutóbbi budapesti tartózkodása alatt létrejött. Bilinszky proklamálta Magyarországnak azt a jogát, hogy a bankkérdés a paritás alapján szabályoztassék és kétségtelen, hogy ez a nyilatkozat budapesti mérvadó körökben nagy benyomást tett. Amde a paritás fogalmát a bankkérdésre nézve a kiegyezés megújítása alkalmával mindig más és más módon magyarázták, úgy hogy érdemes megvizsgálni, mi értendő e paritás alatt. Lukács pénzügyminiszter ismételtén kijelentette nyilvánosan és privátim, hogy Magyarországnak van ugyan joga önálló jegybank felállítására, de a mennyiben sikerül Magyarország jogos politikai és gazdasági érdekeit érvényesíteni, hajlandó a jegybank egységét érintetlenül hagyni. Magyarország követeléseit e részben a következő keretben fognak mozogni:

Mindenek előtt a főtanács összeállításáról van szó. A kormányok befolyását akarják erősíteni avval, hogy mind a magyar, mind az osztrák kormány egyenlő számú tagokat nevez ki. Illetőleg küld ki a főtanácsba és hogy a két alkormányzót nem a bank előterjesztésére hanem közvetlenül a kormányok nevezzék ki. E szerint a főtanács tagjai nem csupán a részvényesek közül fognak kikerülni. A kormány nem akarja gyámkodás alá venni a bankot, de befolyását arra erősítenie kell, mert a bank a valutaszabályozás alkalmával átruházott hatáskörben ugyan, de tényleg állami funkciókat gyakorol. A bankszabályzatnak olyan jelleget akarnak kölcsönözni, hogy a bank, mint az osztrák-magyar monarchia forgalmának készítő központja szerepeljen. Ehhez pedig a kormány befolyásának fokozása okvetlen szükséges. Minthogy pedig a magyar privilégium megújítása épen olyan értékes, mint az osztráké, sőt üzleti szempontból még értékesebb és így két privilégium megújításáról lévén szó, Magyarország eziránti aspirációinak teljesülők kell.

A valutarendezéssel összefüggésben Magyarország hajlandó volna a nyolczvan millió adósság visszafizetését kezdeményezni és ez összegből Magyarországra eső részt el is vállalná. Amde ennek megfelelőleg a két állam nyereségrészesedését magasabbra kellene megszabni és annak felosztását a paritás alapján szabályozni.

Budapesti politikai körökben nem akarják érinteni a bank egységességét. A főtanács maradjon ezentul is a bank legfőbb hatósága és az állami befolyás csak ott érvényesüljön fokozottabb mértékben, ahol a bank állami funkciókat gyakorol. A valutaszabályozás esetén a bank kamatpolitikája igen nagy jelentőséget nyer az arany ki- és beözönlésére nézve, a mi az államot közelről érdekli. Még szorosabb kapcsolatot teremt a bank és állam között az a körülmény, hogy az állam pénztári készleteit a bank fogja kezelni, noha nem oly mértékben, mint talán némelyek hiszik. E szoros kapcsolat szükségessé teszi, hogy a bank ezentul ne kizárólag üzleti érdekekből induljon ki, hanem vegye fel a közzététel jelleget. A kormány e befolyása azonban véget ér a bank technikai kérdéseinél, amilyen első sorban a hitelengedélyezés.

Meg kell szüntetni végül azt az állapotot, hogy a bank Magyarország hiteligényeinek kielégítésére ne legyen köteles többet fordítani, mint ötven millió forintot. Tényleg az utóbbi években kétszer annyit is engedélyezett a ma-

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Egy régiséggyűjtő.

A külváros egyik alacsony háza előtt nyomorult jármű állott meg, amelyen ósatyai butorok: párnásszékek színes behuzattal, nagy pamlag, repedt asztal, gazdagon díszítve faragványokkal, ékes szekrények, amelyeket az időnek foga észrevehetően megrongált és ehhez egy kosár, telve házieszközökkel.

Egy idős nő és egy szép fiatal leány követte bizonyos távrol a ritka járművet. Egyszerre a ház előtt mindketten megállottak és a fiatal leány pirulva kulcsot huz ki zsebéből és kinyitja ennek ajtaját. »Gyorsan, gyorsan a pitvarba ezekkel« mondá hevesen, majd az asszonyhoz fordulva halkán folytató: »Nézd csak Mama, a szemközti villának az ablakában egy férfi áll, ki figyelmesen — még látszóval is — vizsgálja az ó frank butorokat a nyomoruságos járművön.« A hölgy vállat vont: »En nem szégyenlem magamat vagyonom miatt« viszonzá szigoruan.

Az öreg nő ezért mégis inté a jármű kocsisát, hogy siessenek s nemsokára maga és egy más embertől segítve a régi holmikát a házba hordták.

Ezalatt az ur fenn az ablakban még mindig figyelemmel tartá azon ajtót, amely mögött az ódivatu butorok eltűntek. Majd bölintott fejével és halkán mondá: »A szekrény — a szekrény a földolog!«

Verenan asszony fényben és gazdagságban

élte át ifjuságát, ő egy burgundiai nagyföldbirtokosnak a leánya volt. Korán árvaságra jutva a székváros legszebb gavallérjának nyujta kis fehér kezét, (amelyben egy millió feküdt). Tíz évvel később azonban koldussá lett és kis leányával segítség nélkül egyedül állottak a világban.

A könnyelmű férj adósságai miatt golyót röpített agyába.

Az egykori milliomosnő ellen ekkor könyörtelen hitelezők léptek fel, a kik mindent elvettek tőle, ami értékes darabja még maradt. Csak egynehány ősrégi butor darabot hagytak meg neki, amelyeket kuriózum gyanánt a büszke atyái házból magával hozott. Ezek örökségképen szálltak egyik nemzedékről a másikra s most a szerencsétlenek házi butorát képezte...

Verenan asszony tevékeny természetű vala, nem akart szegénységben elveszni, de alamizsnát sem elfogadni, ezért dolgozott. Mióta házastársa elbukott, azóta örömet és vigasztalását leányának szeretetében lelta. Mindig nagyon nehéz dolog nőre nézve — ha csak nem bír valami különös képességgel — saját erejéből egész háztartást fentartani, legyen az bár oly igénytelen, mint a milyet Verenan asszony előbbi jólétének megsemmisülése után vezetett. Hősnőnek azonban még egy leánya is volt, a kit ő rendkívül kiképzett leánynak nevelt.

Elbeszélésünk kezdetén az anyának és leányának nem irigylendő helyzete volt, mert tíz nappal előbb a nagykereskedés, melynek Verenan asszony és leánya Lucia, legyezőket festett, megbukott. Ez által kenyér nélkül maradtak és

bármennyire fáradtak, hogy egy más, csak megközelítőleg olyan hasznót hajtó foglalkozást leljenek — minden törekvésük sikertelen maradt. Gondoktól telt szívvvel költöztek be új lakásukba és mialatt itt a régi butorokat igazgatták és elhelyezték, Verenan asszony többször hangosan felsóhajtott: »Csak egy varrógépet tudnánk szereznii!«

»De a varrási munkákat oly rosszul fizetik, Mama!« felelt végre Lucia »a legnagyobb megerőltetéssel sem tudnánk a harmad részét sem megkeresni annak, a mennyivel eddig a háztartást vezettük és —«

Halk kopogtatás az ajtón félbeszakítá őt. A szokásos »szabad«-ra Verenan asszony bámulatára egy még elég fiatal, csinos férfi jelent meg a küszöbön, a kiből Lucia szomszédjukat ismerte fel.

Az idegen tiszteletteljesen meghajtá magát »Neven Stegern Oszkár« mondá és élénken folytató: »Miután az utolsó táborozás gyengévé lett, azóta — magától érthető, hogy csak kedvtelésből — régiséget gyűjtő lettem és itt —« Igazi elbájolt tekintettel nézett a születte szekrényre, a melyet a két nő egész ereje megfeszítésével a kis szoba egy sötét szegletébe akart állítani.

»És itt?« kérdé Verenan asszony udvariasan.

»És itt elragadtak az önök remek berendezési holmiaik. Asszonyom, kérem, esedezem, adják el nekem ezen szekrényt! Bármily árt fizetek érte: Ezer tallért — tizenöt százat — a mit önök akarnak.«

gyar kereskedővilágnak, de nem volt köteles vele. A paritás elve megköveteli, hogy vagy egyenlő összeggel dotálják Ausztriát és Magyarországot, vagy pedig ne kontingentáljanak egyáltalán és elvül tüzzék ki a legitim hitel-szükséglet kielégítését.

A mi végül a megújítandó privilegium tartamát illeti, az főképpen attól függ, milyen eredménnyel jár a bankkérdésben Magyarországgal folytatott tárgyalás. Magyarország azonban aligha lesz hajlandó kezeit hosszú időre megkötni.

A bank jelzálogüzletét budapesti illetékes körök szeretnék elválasztani a banküzlettel. Theoretikailag ez megfelelőbb volna, a gyakorlat azonban úgy mutatja, hogy ez a kérdés alárendelt fontossága.

A bankkérdés megoldásának módja az, hogy előbb a két kormány jusson megegyezésre egymással, azután közösen tárgyaljanak a bankkal.

Lapszemle.

Budapest, 1895. okt. 29.

A »**Hazánk**«. »Sturdza Demeter politikájá«-ról így ír: a román kormány elnöke, mióta Károly király megbízásából a hatalom gyeplőit kezeibe vette, tegnap nyilatkozott először, hogy miósoda programot fog követni úgy a bel-, mint a külügyi politika terén? Sturdza ur jassy-i programbeszédének az a része, mely a román kormányának a magyarországi román nemzetiségi mozgalmakhoz való viszonyát érinti, a legkorrektebb és a legszebb államférfiúi nyilatkozat volna, ha véletlenül legközelebbi multja homlok-egyenest nem ellenkeznek annak minden szavával.

A »**Budapesti Hirlap**«. »Honores mutant mores« czim alatt ezeket írja: szivesen üdvözöljük Sturdzát, ki felelős miniszterre nevezetvéen, ellenzéki vezérkorában elkövetett igazságait Magyarország ellen jóvá tenni iparkodik s az oláh irredentát nyilvánosan megtagadja. Jól teszi és mi szivesen elfogadjuk mentegetőzését, sőt hitelt is adunk szavainak, mivelhogy azok nemcsak politikai állásából folynak országa képviselőletében, hanem a politikai helyzetnek is teljesen megfelelők.

Az »**Egyetértés**«. »Az összeomló birodalom« czim alatt a porta reformjait és az angol-orosz-francia külügyi politikát bírálva, Törökországról, mint összeomló birodalomról emlékezik meg és azt a sorsot jövendőli neki, mint mely Lengyelországnak jutott osztályul.

A nők egymásra néztek, mintha félnének, hogy örülttel van dolguk. Végre Verenan asszony felelé: Uram, azt hiszem, ön tréfál velünk. A szekrény csak reám nézve bir valamely értékkel, ez ugyszólván ereklje.

»A melyért én szivesen két ezret is fizetek! Halgasson meg asszonyom, én régiséggyűjtő vagyok és ezen disztárgyat birnom kell!« Verenan asszony látta, hogy a férfi komolyan beszél, örömsugárzó arccal vevé a bankjegyeket, a melyet az izgalomtól remegő kéz nyújtott neki.

Ezután meg voltak mentve minden gondtól, mert Stegern ur, Verenan asszony dugazdag szomszédja, egymásután majd minden bűrt megvásárolt, melyeknek árából a hölgyek csinosan berendezkedtek. Csak egy gyönyörű kirakott toilette asztalt nem akart Verenan asszony semmi áron eladni. Anyja is használta ezen asztalt s különösen figyelmébe ajánlotta ezt neki.

Később heteken át megjelent Stegern ur szomszédnőjénél. Minden tehetségében álló szeretetreméltósággal ostromlá az özvegyet, hogy az asztalt engedje át neki. Verenan asszony azonban állhatatos maradt. Eközben megkedvelték a szomszédot és Luczia szemei fényesebben ragyogtak, a mint az ő csinos alakját az utcán jönni látta.

A régiséggyűjtő kétségbe volt esve. »Az asztalt is birnom kell« mondá ismétlen, »de hogyan, az ég szerelmére hogyan szerezhetném meg butoraim közé ezen asztalt?«

Nappal és éjjel is ezen törte a fejét. Végre rájött álmában az egyedüli módra.

A »**Magyarország**«. »Sturdza politikája« czimű cikkében a Jassyban tartott beszédje alkalmából ezeket írja:

Sturdza programjából, úgy látszik, mintha egyszerre és minden gondolkodás nélkül eldobta volna eddig követett elveit, eltért volna politikai irányától és amit hitének vallott, a magyarországi nemzetiségi agitációk fejlesztését, azt most egyszerre elítélne és kárhoztatná. Kijelenti, hogy soha semmi sem állott távolabb az ő szandékaiktól, mint Magyarország belügyeibe való beavatkozás. Felkiált a békeszeretet lelkes hangján: »Bennünket mindnyájunkat csak az az óhajítás tölt el, hogy a magyarok és románok közti harcok és konfliktusok véget érjenek és helyükbe testvéri egyetértés lépjen!« S nyomban utána megemlékezik a magyar királynak a memorandum-pör elítélteivel szemben gyakorolt kegyelmi tényéről.

A »**Magyar Hirlap**«. »Kit illet a felelőség?« A mostani politikai helyzetből kifolyólag ezeket írja: a felelőség épp ez okból azokat terheli, akik alóla kibujnak, akik felelőség nélkül hozzájárulnak az olyan politikához, amelyért a felelőséget sohasem vállalnak el. Akik, hogy Apponyi kormányra ne jusson, hogy a nemzeti irány ne érvényesüljön, személyes gyűlöletből, vagy akár csak a békeség kedvéért megengedik a Bánffy báró egyéniségéből folyó politikát, amely az ő egyéniségükkel meg nem fér, megengednek neki olyasmit, amit maguknak meg nem engednének, s mikor kormányon voltak, nem is engedtek. Nincs az a tiszta hazafiság, az a mocsoktalan név, az a megérdemelt tekintély, amelyre ez a, hogy is mondjuk enyhe szóval? ez a kényelmetesség árnyékot ne vetne.

A »**Pesti Napló**«. »Nem vagyunk portugálok« czimű cikkében Agliardi állítólagos viszhahívása alkalmával a nuncius és Goluchovszky közötti feszültségre vonatkozólag ezeket írja:

Nos, nem vagyunk portugálok: ha igaz a Vatikánnal való konfliktusról szóló bécsi hír, úgy Goluchovszky alaposan eljárt a szentszék nevében okvetetlenkedő diplomatákkal.

A »**Nemzeti Ujság**«. »A magyar főnemeség«-ről cikkezve Harkányi Frigyes báróságra emeléseinek alkalmából ezeket írja: mindenekelőtt sajnálattal nélkülözzük a legfelsőbb elhatározás nyilvánosságra jutott szövegében annak megemléstét, hogy e rangadómozgásnak indokát érdem képezte. Nemesak nálunk a multban, hanem parlamenti alkotmányával bíró országokban mindenütt, az ily rangadómozgá-

Reggel nagy gondal öltözött fel legesinosabb ruhájába. Frakkban, fehér mellényvel, ezilinderét fehér keztyüs jobbában tartva jelent meg Stegern ur ismét a házában. Ekkor azonban már nemcsak a vén butor átengedését kérte. A legválogatottabb szavakkal felajánlotta Lucziának kezét és nevét, egyszerismind anyját is kérte, hogy házában boldog otthont találjon.

A kérdés meghallgattatott és a régiséggyűjtő határtalanul örült, mert ezen módon a toilette asztalnak is mégis birtokába jutott. —

Németből:

Niedermann Antalné
Geher Hedvig.

A p r ó s á g.

Mentség. Úr: Micsoda szemtelenség az ajtómon oly erősen kopogni?

Koldus: Bocsanat, nem tudtam, hogy itthon tetszik lenni.

Személy-válogatás.

— Hogy adja a szénát komám?

— Hát ki milyen az ember, ugy.

— No hát *hintónak* drágább, *szekérnek* olcsóbb.

Gyermek észjárás. Mama: Melyik fog nő ki legutoljára?

Pistike: A — hamis.

sok egyik formai követelményét abban látták, hogy ezek az érdemek vagy egyszerű utalással vagy tüzetesebben felemlítettessenek.

De e mellett az erkölcsi követelmény mellett van azután egy jogi kautela is, mely a főrendiház szervezetéről szóló törvénycikkünkben szintén befoglaltatik. Ez abban áll, hogy az egyéni érdemek ez esetben korollariuma az egyéni rangadómozgás, a mi jogilag lehetlenné teszi, hogy az egyik testvérnek adományozott ez a kitüntetés a másik testvérré is királyi kézirat útján áthárítható legyen. Ez a másik testvér megkaphatja a saját egyéni érdemei alapján a rangadómozgást. De testvére bárói rangjában és főrendi tagságában kiterjesztés útján semmiképpen nem részesedhetik.

A »**Nemzet**«. »Román politika« czim alatt Sturdza Dömötör miniszterelnök programját bírálva azon konkluzióra jut, hogy Magyarország irányában loyális külügyi politikát fog követni. (Lapunk már egy héttel előbb közölte Szerk.)

Érdekes tárgyalás.

A párizsi altörvényszék bírái előtt mostában egy alig 17 éves ifju ült a vádlottak padján, ki egy szegény nőt orvul megtámadott és kegyetlenül meggyilkolt, hogy alig két frankra menő kis pénzkészletét elrabolja.

E korán ért gonosztevő szemtelen magaviselete a bírakat, az esküdteket, a nagyszámu közönséget és az udvaron összegyűlt tömeget borzalommal töltötte el.

Az elnök azt kérde a gyilkostól: »Nemde, ha tudta volna, hogy az áldozatának csak negyven garasa volt, nem ölte volna meg.« mire szemtelenül azt felelte. »És miért nem? Mi érdekem abban, ha egygyel több vagy kevesebb vén csontváz van a világon?«

— Önnek czinizmusa még a kannibáloknak is undort okozna, mondá az elnök.

— En bármely bérért dolgozom.

— Még csak tizenhét éves és már kétszer el volt ítélve. Ki tanította önt ekkora gonoszságra?

— Mit tudom én.

De amit nem mondott meg és nem fejtett fel a vádlott, azt megmondta és fölfejtette nagyszerűen a védője, Saint-Appert ügyvéd, ki a következő megható nyilatkozatot tette:

»Az én tisztem nagyon könnyű; a vádlott mindent bevallott, nem nyilik tehát semmi védelemre alkalom. De azért mégis némi megjegyzést kell tennem. Ha az igazságosság kérdőre vonja a vádlottat büntette miatt, meg fogják engedni, hogy én kérdőre vonjam az igazságosságot ítélete iránt. Milyen lesz ez? Nem tudom; de *azt tudom, hogy van, ki sokkal bűnösebb e gonoszlevőnél.* És e bűnöst, vagy jobban mondvá, e bűnösöket vádolom én be. *E bűnösök ti vagytok, uraim,* kik képviselitek a társadalmat, azt a társadalmat, mely kénytelen azokat a bűntetteket megtorolni, melyeket gondatlansága, sőt romlottsága nem tudott megelőzni. Magam előtt látom itt és üdvözölöm a Megfeszítettnek képét. Termetekben áll itt, hol a gonosztevőket elítélik. De *miért nincs iskoláitokban, hová gyermekeiket tanulni hívjátok?* Miért büntetitek az embereket az Isten szemei alatt, ha az Isten a lelkekből kizárni igyekeztek?

Miért lett a Megfeszített Gaudot-nak (a vádlott neve) legelőször csak akkor felmutatva, midőn a törvény által sújtva látta magát? Ha akkor mutatták volna meg neki a Megfeszítettet, midőn az iskola padjain ült, nem került volna a gyalázat padjaira. Ki mondta meg Gaudot-nak, hogy van Isten, van jövő ítélet? Ki beszélt neki a lélekről, a felebarát iránt való kötelekről, az Isten szeretetéről? Ki oktatta az isteni parancsra: »Ne ölj!« Lelke magára hagyatott volt szenvedélyeinek prédájául; ifjan úgy élt, miként a vadak a pusztában, oly társaság közepett, mely tigrisként akarta megölni, hogyan szelidülhetett volna így báránnyá? Titeket vádolkok, uraim, kik a *polgárisodást negéyzitek és barbárok vagytok, oly moralisták, kik a népek közt terjesztitek a hiteltelenséget* és az ocsmány olvasmányokat és aztán csodálkocktok, hogy az emberek büntettekkel és

erkölsi hanyatlással válaszolnak. Itéljétek el védeczemet; de én titeket vádollok, ez kötelességem.*

E szavak élénk és mély benyomást idéztek elő a hallgatóságban, maga Gaudot megrendülni látszott, mint egy váratlan kinyilatkoztatás által, melynek magasztos értelmét nem volt ugyan képes felfogni, de érezte borzasztó hatását.

Itéletének meghallgatása után pedig így szólt a vádlott:

— Már most ítélje el a törvényszék legelső büntársamat.

— És ki az?

— A társadalom, mely elveivel és iskolái-val megrontott. (M. A.)

NAPTÁR.

— Október 30. —

Szerda. Róm. kath. Kolozs vt. Prot. Kolozs. Görög kel. Lukács ev. Izr. 12.

Nap kél 6 óra 24 p., nyug 4 óra 31 p. Hold kelte 3 óra 5 p., nyug. 2 óra 55 p.

Október 30. Népfelkelők szemléje a városháznál.

„ **31.** Ref. egyházkerületi értekezlet a reformáció évfordulója emlékére.

Novemb. 8. A biharmegyei agarász-egylet közgyűlése B.-Ujfaluban.

„ **9—10.** B.-ujfalusi agarász-verseny.

„ **9.** A nváradai zenekedvelők estélye a Zöldfában

„ **19.** A biharmegyei és nagyváradai nőegylet Erzsébet táncszestélye a Fekete Sas termében.

Decz. 29. A biharmegyei és nagyváradai nőegylet sorsjegyhuzása.

„ **30.** A vármegye tisztújító közgyűlése.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő hitelekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,

Sonnenwirth-léle bazárban Fő-utca,

Kádár és Kiss cégnél Kishíd-fő,

Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,

Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-placz,

Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.

Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.

Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereskedelmi csarnok palota Nagypiacz.

M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.

Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* **Uj titkos tanácsos.** A király *Schöbel* Emánuel leitmeritzi püspöknek a titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen adományozta.

* **Járványbizottsági ülés.** Nagyvárad város járványbizottsága tegnap kedden október hó 29-én ülést tartott. — *Dr. Hoványi Ferencz* tiszti főorvos előterjeszti, hogy folyó október 22-én kezelés alatt maradt 41 beteg; október 22-től 29-ig vörhenyben megbetegedett 1 férfi, 2 nő, 20 gyermek összesen 23 egyén, kezelés alatt volt tehát 65 beteg, meghalt ezek közül 4, meggyógyult 23, ápolás alatt maradt 1 férfi, 2 nő, 34 gyermek, összesen 37 beteg; Ujvároson, Olasziban 4 esettel kevesebb a betegedések száma, míg Velenczén 3-al szaporodott a betegülés, a halálozás az előző héttel szemben 4 csökkenést mutat. A bizottság örömmel veszi tudomásul, hogy a járvány nem terjedt, hanem a lefolyt héten csökkenést mutat fel, s miután a 10—15 éves korban levő gyermekek közül csak 1 betegedett meg a lefolyt héten, javasolja a bizottság, hogy a zárlatnak a kisdudovók, összes fiu és leány elemi iskolákra további intézkedésig való fentartása mellett, a főreál, főgymnasium, a tanítóképző intézet és polgári fiu- és leányiskolák s az ipariskola a zárlat alól mentessenek fel, miután ezen intézeteknél veszély nincsen.

* **A községi tanítók mellékfoglalkozása.** Nagyvárad város iskolaszéke előterjesztést tett a város közigazgatási bizottsághoz, miszerint *Beleznay Antal*, *Eszenyi Sándor*, *Gasparik Lajos*, *Gombai János*, *Istvánfi József*, *Katonáné Tas-*

nádi Róza, *Koczman János*, *Kovalikné, Oó Dezső*, *Rátkay József*, *Rechné, Szücs Izsó*, *Tóth Imre*, *dr. Tóth Mihály* és *Winkler Lajos* tanítók illetve tanítónők által a jelen tanévre vállalt s bejelentett mellékfoglalkozásukat engedélyezze. Az előterjesztés csak egy, de a legalaposabb indokot hozza fel, hogy t. i. a nehéz megélhetési viszonyok a mellék keresetre utalják őket.

* **Milleniumi plakátok.** Az ezredéves kiállítás igazgatósága egy esomó színezett nagy plakátot küldött a polgármesteri hivatalhoz, hogy azokat nyilvános helyeken, utcásarkokon ragasztassa ki. — E díszes művészi kivitelű plakátok Magyarország ezredéves fennállása ünneplésének csinálnak reklámot. A feltűnő betűkkel nyomtatott szövegre pályázat után készült színes rajzok vonják fel a figyelmet: A jobb oldali sarokban turul madár röpül szájában kardot tartva. — A honfoglaló Árpádot őseink paizsra emelték. Ez a csoport románstíliű kőtalpazaton foglal helyet az oszlop alján pedig a koronázás jelvényei, az ország címere a föld termékei, a földművelés és ipar emblemai láthatók. A háttért a kiállítás területe képezi, melyre a fölkelő nap hinti sugarait. A milleniumi plakátokat legközelebb kiragasztják.

Szaj és körömfajás. Bihari levelezőnk írja, hogy a hasított körmű állatok között a szaj és körömfajás Bihariban és Püspökiben nagyban elterjedt. A miért is f. hó 26-án mindkét községet hatósági rendeletre szigorú zár alá vették.

* **Zichy Jenő a Kaukázusban.** Zichy Jenő gróf másodsor is elmegy a Kaukázusba, hogy tökéletesítse a kiállításra szánt gyűjteményét, mivel az első expedíció alkalmával szerzett tárgyak részben elromlottak, részben egyáltalán idesem érkeztek. Mielőtt azonban a Kaukázusba utaznék, legközelebb Berlinbe és Lyonba megy a gróf, hogy érintkezésbe lépjen *Virchow* professzorral és *Bastian* Adolfal, valamint a lyoni etnográfiai muzeum igazgatójával *Chautre* tanárral, mint, a kik szintén tettek tanulmányokat a Kaukázusban. *Bastian* tanár a berlini népmesmereti muzeum hírneves igazgatója kaukázusi utjáról kiváló művet adott ki, melyben a magyarok eredetéről is nyilatkozik és e tekintetben műve igen figyelemre méltó. *Chautre* tanár utolsó volt a kaukázusi utazók közül, ki utjáról szerzett tapasztalatairól a *Le Caucase et ses peuples* figyelmet keltett művében beszámolt. — A gróf, mihelyt visszatér Lyonból, azonnal Tifliszbe utazik.

* **Értesítés.** A m. kir. nagyvárad 4. honvéd kiegészítő-parancsnokságtól vesszük a következő értesítést. Mindazon, a m. kir. nagyvárad 4. honvéd kiegészítő parancsnokság nyilvántartásába tartozó honvéd havidíjasok, kik a folyó évben fegyvergyakorlatra bevonulva nem voltak, értesítetnek, hogy velük a tiszti bemutatás f. évi november hó 4-én délelőtt 9 órakor Nagyváradon, a m. kir. 4. honvéd kiegészítő parancsnokság hivatalos helyiségében fog megtartatni.

* **Kérvény a tanácshoz.** A köröstér-utcai lakosok kérvényt adtak be a város tanácsához, melyben előadják, hogy ezen utca 1879 óta rendezve nem lett sőt azon a mai napig egy kapavágás sem történt; továbbá, hogy a nyár folyamán a vasut mellett egy közkut lett felállítva, melynek vize, — mert lefolyása nincsen — az utca bejáratát elposványosította; ennél fogva kéri, hogy ezen utcát a város rendeztesse és köröskő csatornával látassa el.

* **Pénztárvizsgálat a városnál.** Tegnap d. u. *Sal Ferencz* polgármester, *Dus László* főügyész, *Ragány János* főszámvevő, *Bordé Ferencz* tanácsnok közbejöttével a város házipénztárát, továbbá az adópénztárt behatóan megvizsgálta s mindent a legnagyobb rendben talált.

* **A vakok intézetének új igazgatója.** Mint a hivatalos lap írja, a vallás- és közoktatásügyi miniszter a vakok budapesti országos intézete igazgatójává *Pivár Ignác*ot, a siket-

némák váci intézetének igazgatóját nevezte ki. *Pivár* utóda *Vácson Rogoz József* lesz, az emberbaráti intézetek eddigi országos felügyelője.

* **Méregkeverők.** Hódmezővásárhelyen borzasztó bűntény foglalkoztatja most a rendőrséget. — Elvetemedett asszonyok társasággá szövetkeztek s abból éltek, hogy megmérgezték az embereket. Előbb biztosították a kiszemelt áldozatot, aztán eltették láb alól s fölverték a társaságtól a biztosított összeget. Az egyik biztosító-társaság igazgatójának feltűnt, hogy aránylag rövid időben hány ember halt meg hirtelen halállal s mikor legutóbb is előfordult egy hasonló eset: följelentette a rendőrségnél. Így jutottak nyomára a méregkeverő társaságnak, mely ilyen módon dolgozott: a kiszemelt áldozatnak egy rokonát is megnyerte gyilkos tervének, a ki aztán leste az alkalmat, mikor lehet végezni az életére biztosított rokonnal. Ha a legkisebb baja volt, erős purgáló szert adott be neki, aztán orvost hívott hozzá, de az orvoság helyett azt a mérget adta be, a melyet *Szalai Jäger Mari* nevű vén asszonytól kapott. A beteg meghalt s az orvos a halál okául hastifuszt konstatált. Így gyilkoltak meg az Isten tudja hány embert. A rémes dolognak vérlázító mozzanata az, hogy — mint a vizsgálat kiderítette — a méregkeverők mindig találtak közeli rokont, a ki a gyilkosságot végrehajtotta. Mondják, hogy gyermek az anyját, férj a feleségét, anya a gyermekét mérgezte meg azért a száz forintért, melyet *Szalai Jäger Maritól* a tett végrehajtásáért kapott. Egy asszony az anyját, az urát és a menyét mérgezte meg, elvakítva a vén méregkeverő asszony biztatásától. Legutóbbi eset a következő: *Gulyás Kis Sámuel* szabómester magához edesgette *Kóti Juliánna*, szegény elhagyatott asszonyt és házához fogadta azzal a kikötéssel, hogy egyezzek bele, hogy beirassák néhány temetkezési társulatba. *Kóti Juliánna* elfogadta az ajánlatot, be is iratták 18 temetkezési társulatba, összesen 1250 forint erejéig. A szegény asszony most hirtelen megbetegedett. Orvost hívtak hozzá, az orvoságot azonban *Gulyásné* nem adta be a betegnek, hanem megtarta vele a *Szalai Jäger Maritól* kapott mérget, mire másnap a szegény asszony nagy kinok közt meg is halt. *Gulyásék* fölszedték a társulatoktól az 1250 forint temetkezési járulékot és a halottat eltemették. A rendőrség elfogta *Gulyásék*at és a méregkeverő *Szalai Jäger Mari* is, a ki eddig már hat mérgezést ismert be. Ma fogják a hat hullát exhumálni, a vizsgáló bíró és kir. ügyész jelenlétében.

* **Csütörtököt mondott.** *Hartmann* Dezső magyar-utcai szatócstól hétfőn éjjel elloptak 4 kövér libát. Az ügyeletes rendőr a tettest megfogta, de az kiszabadítva magát megszökött. Erre a rendőr büszkeségében sértve kirántotta revolverét és... ne tessék megijedni, nem lőtte le a tolvajt, mert a golyó úgy be volt rozsdásodva, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudott kijutni a csőből.

* **Ki az a jó katolikus?** Egy úri ember kérdezi a humoráról ismert plébánostól. Mi a különbség a katolikus és a »jó katolikus« között? — **Plebános.** Az, ami a madár és a »jó madár« között.

* **Egy nábob lakodalma.** *T. Nagy István*, a biharmegyei Komádi község nábobjának kuriáján kedd óta lakodalom van. A nábob egyetlen fia házasodott meg és az esküvő napja óta még ma is tart a dinom-dánom. Hogy meddig fog még tartani ez a magyaros kárlátó, azt írja levelezőnk — a legjobb hírű angol sem tudná megjósolni. De hogy eddig milyen volt

— **Politikai Hetiszemle.** A folyó évi október hó 27-én megjelent 43-ik számnak tartalma a következő: Vezércikk: Az egyházpolitikai harc vége, írta R. Belföld: Botrányok és interpellációk, írta Veritas. Külföld: A Badeni kormány programja, írta Székely Sámuel. A Sturza-miniszterium és a román nemzeti mozgalmak, írta dr. Jancsó Benedek. Közgazdaság: A kitiltott New-York biztosító-társaság, írta Z. ph. r. Tőzsde és pénzügy. Irodalom: A legfrissebb lírikus nemzedék, írta Alapi Gyula. Füzetes magyar nyelvtan (bírálat). Művészet: A Zách-család. Abonyi Árpád színműve (premiére). A hétről: Az új örökösödési eljárás (eredeti értesülés.)

REGENY-CSARNOK.

A csikárma.

(Nőrablás.)

21

Írta: **May Károly.**

Fordította: **Nix.**

(Folytatás.)

Ez is megtörtént; de már néhány perc múlva világos volt, hogy a szándál még mindig előnyben van fölöttünk és mindig jobban közeledik. Végre már csak néhány hajó hosszúságra volt tőlünk, midőn lebocsájtotta egyik vitorláját hogy gyorsaságát lassítsa. A fedélzeten Ibrahim alakja felismerhetővé lett.

— Kara effendi — szólított meg kapitány — mit válaszoljak, ha megszólítanak?

— Kinek kell felelni a törvény értelmében?

— A dahábié tulajdonosának.

— Hallgass reám Abuel Reiszám. Kész vagy hajódat nekem bérbe adni innen Kahiróig? A kapitány csodálkozva tekintett reám: de csak hamar megértett.

— Igen — mondá.

— Abban az esetben tehát én rendelkezem?

— Igen.

— És te, mint hajóskapitányom, engedelmeskedni tartozol?

— Ugy van.

— És akkor nem vagy felelős az én rendeleteimért?

— Nem.

— Jól van. Hivd össze embereidet!

Az öregnek egy kiáltására a matrócok mind összegyűltek.

— Férfiak! — szól az reisz — ez az effendi bérbe vette a dahábiét innen egész Kahiróig és erre az időre én az ő kapitánya vagyok. Ugy van uram? — kérdezte tőlem.

— Igen, ugy van — mondám.

— Tehát tanuim vagytok, hogy erre az időre megszűntem a hajó gazdája lenni? — kérde az öreg embereitől.

— Igen.

— Akkor menjetek helyeitekre. De ne fedjétek, hogy ezen Kara effendi parancsára a hajó parancsnoka továbbra is én maradok.

Mindnyájan helyeikre mentek fölülte csodálkozva az öreg reisz kijelentésein.

— Ekközben a szándál velünk egy vonalba ért. A kapitány, egy öreg szikár ember tarbusa mellett hatalmas kócsagtollal, a mellvédhez lépett és átkiáltott hozzánk:

— Ahó dahábié, ki a kapitánya?

— Reisz Hasszán — kiáltottam át.

— Hasszan Abu el Reiszán?

— Igen.

— Ismerem — mondá kárörvendő hangon — Egy nő így van a hajótokon?

— Igen.

— Adjátok ki!

— Chalid ben Musztafa, te bizonyára meg vagy bolondulva!

— Majd megtudjátok mindjárt. Alljatok meg átakarok menni hozzátok.

— Azt nem engedjük meg.

— Hogyan fogod ezt megakadályozni?

— Igy ni! Vigyáz a kocsag tolladra!

Ezzel hirtelen fökaptam a fegyveremet; melyet már előbb kezem ügyében tartottam, ezélba vettem a tollat és lőttem. A kocsagtoll leröpült. Az öreg Musztafa ijedjében nagyot ugrott és mindkét kezével a fejéhez kapva az árboc mögé bujt.

— Most meggyőződhetél, hogyan lövök Chalid ben Musztafa — kiálték — és ha szándalod meg egy perczig a hajóm mellett marad akkor nem a tollat lövöm le a turbosodról, hanem a lelkedet a testedből; erről bizonyos lehetsz.

— A fenyegetés használt. Ben Musztafa a kormányhoz ugrott és visszafordította a hajót. Két percz alatt olyan távolságban maradt a szándál mögöttünk, hogy golyóm nem érhetett el.

— Most egyelőre biztosságban vagyunk tőlük — mondván.

— Nem egy hamar fog közel jönni hozzánk — vélekedék Hasszán; — de nem fog szem elől téveszteni és ha bárhol kikötünk, a törvény segélyét veszi igénybe ellenünk.

— Attól nem félek.

— Én sem, mióta a hajó fölött te rendelkezel. De attól már inkább félek.

Kezével a vizre mutatott és azonnal megértettük, hogy mit akar mondani.

Már egy idő óta észrevettük, hogy a hullámok gyorsabban rohannak előre és a sziklás partok összább szoritották a medrét. Közelebb jöttünk ugyanis a Nilus egyik sellőjéhez, melyek a folyón való hajózást veszélyessé teszik, mert a hajóknak e vizeséseken kell keresztülmenni. Az emberek ellenségeskedése itt meg szűnt, mert a természet hatalmasával állottunk szemközt. A reisz hangja végig dörgött a fedélzeten.

— Tekintsetek előre férfiak a sellő közeledik! — Alljatok össze és imádkozzok el a szent fatchát.

Az emberek engedelmeskedve rákezdték a korán első szúráját (Mahomed sz. könyvének első fejezetét:)

— Ments meg minket — ó uram — a te-tőled meg kővezett ördögtől!

— Az irgalmas Istennek nevében — kezdé a kapitány.

Erre mindnyájan imádkozni kezdték a szúrárt.

— Meg kell vallanom, hogy ez a közös imádság engem is meghatott, nem a veszély nagysága, hanem e félvad emberek szívében gyökerező vallásosságnál fogva, akik semmiféle nagyobb dologhoz nem fognak, mielőtt meg ne emlékezzenek a gyöngéknek hatalmas védelmezőjeiről.

— Rajta ifjak, ti bátor hősök, menjetek helyeitekre — mondá a vezető — már belekerültünk az árba.

A nilusi hajók vezetése nem megy olyan higgadtan és pontosan végbe, mind a tengeri hajókon. A legénységnek úgy mint a parancsnokoknak ereiben a délvidék forró vére kering mely a legbizalomteljesebb reménykedésből minden átmenet nélkül csap át a legnagyobb kétségbeesésbe. A veszély pillanatában mindnyájan kiabálnak, ordítanak, imádkoznak, káromkodnak a másik pillanatba, midőn kiszabadultak a halál torkából, már dalolnak fityólnak, örvendeznek. Az utolsó hajós legény is emberfeletti erővel dolgozik, a parancsnok pedig egyikőtől a másikhoz szalad, mind egyiket buzdítja, lelkesíti vagy szidja a legyalázóbb kifejezésekkel, melyre csak az arab nyelv képes; a szorgalmasokat dicséri, becézgeti a leggyöngédebb, legmagasztalóbb szavakkal, melyek közül leggyakrabban fordul elő a »hős« jelező.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Lueger Bécs polgármestere.

Bécs, okt. 29. (Saj. tud. táv.) A községtanács mai ülésében Lueger Bécs város polgármesterévé választották. A választásnál Friebeisz dr. kerületi főnök elnökölt. A beadott szavazatokból Lueger 93-at kapott, a liberálisok 44 szavazólapot üresen adtak be. Az antiszemita tehát még két-harmadnál is nagyobb többségük van, daczára, hogy a képviselőknek csak kétharmadát választották meg nyílt antiszemita programmal. A választás eredményét az antiszemiták nagy

örömradiállal fogadták. Az elnök kérdésére Lueger kijelentette, hogy elfogadja a választást, ha a császár megerősíti. Beszédében hangsúlyozta, hogy a mai választást nem egy párt, hanem Bécs város keresztény lakossága győzelmének tekintti. A jövő regime népuralom lesz s az ellenzék irányában mindig objektivitást fog tanusítani. A város autonómiájának megvédése lesz előtte a főczél. A polgári és iparososztály érdekeinek megvédését, a keresztény gyermekeknek keresztény szellemű nevelését hangsúlyozta még s a szlávokkal szemben igazságosságot ígért. A program-beszédet Lueger pártja határtalan tetszéssel fogadta. A néptömeg a városházáról kijövő antiszemita községtanácsosokat s az új polgármestert óriási lelkesedéssel fogadta. Rendezavarás nem történt.

A parlament feloszlatása.

Budapest, okt. 29. (Saját tud. táv.) Mint a »M—g« értesül, a belügyminiszter egy bizalmas rendeletet adott ki, mely a főispánokat felszólította, hogy a kormányzásukra bizott vármegyék pártviszonyairól, illetőleg egy most megejtendő választás esélyeiről sürgős jelentést tegyenek. A főispánoknak kötelességévé tétetik az is, hogy magokat a községt elöljárók s a közigazgatási tisztviselők politikai pártállásáról behatóan informálják. Ezek a jelentések a belügyminisztertől átkerültek a miniszterelnökhöz. Most a főispánokhoz újabb bizalmas rendelet ment, amely kötelességüké teszi, hogy az ez év folyamán tartandó vármegyei választások alkalmából ugyanis egybetereleendő kormánypártnak siessenek valamely állandó szervezetet adni, hogy az az esetleg küszöbön álló orsz. képviselőválasztások alkalmával nyomban hasznavehető legyen. A mi új a dologban, csakis az, hogy a parlament feloszlatására s az új választások elrendelésére a költségvetés letárgyalása után azonnal készen kell lennünk. Kormánypárti körökben egész határozottsággal állítják, hogy márcziusban új választások lesznek az új országgyűlés április közepén ül össze, s miután teljesítve kötelességét a milleniumi ünnepélyek megnyitó ceremóniánál, egészen októberig, mikor ismét a 97-iki költségvetés követeli az alkotmányos formák szerint való elintézését, szabadságra megy.

Ellenzéki akezió.

Budapest, okt. 29. (Saját tud. távir.) A képviselőház ellenzéke igen erős költségvetési vitára készül, amit legjobban bizonyít, hogy a pártkörök, ámbár a képviselőház szünetel, esténként folytonos tanácskozások és eszmecserek színhelyei. Tegnap már Szapáry Gyula gróf is visszaérkezett Budapestre, hogy személyesen intézze párthiveinek követendő eljárását. Egyes ellenzéki körökben nagyon élénken beszéltek meg többek között azt a Zágrábról származó hirt, hogy a horvát képviselők, amennyiben a költségvetés tárgyalása rendén a zágrábi események is szóba kerülnek, felszólalásaikat horvát nyelven fogják megtartani.

A horvát képviselőknek kétségtelenül jogukban áll saját nyelvüket használni, mégis az a körülmény, hogy éppen most

akarnak ezzel a joggal élni, a zágrábi tüntetések közvetlen folytatásának tekintendők. — A költségvetési vitában egyébként lehetőleg az összes ellenzéki képviselők részt fognak venni.

A választási lajstromok meghamisítása.

Budapest, okt. 29. (Saját tud. táv.) A képviselőház legelső interpellációs napján Várady Károly interpellálni fog a választási lajstromok meghamisítása tárgyában a belügyminiszter útján az összkormányhoz. Váradynak interpellációja megokolásához igen érdekes adatok állanak rendelkezésére.

A konstantinápolyi lázadás.

Konstantinápoly, okt. 29. (Saj. tud. táv.) A portához közel álló körökben azt állítják, hogy az európai sajtó által zavargásokról, izgatottságról és felfedezett összeesküvésekről stb. terjesztett hírek alaptalanok. Az illetékes körök bizalommal tekintenek a jövőbe és azt tartják, hogy ott aggodalomra nincs ok. Ismételtel teljes nyugalom van. Kréta szigetét illetőleg pedig semmi se ad okot arra, a mi az európai sajtó egy részében elterjedt nyugtalanító híreket igazolná.

A francia kormány bukása.

Paris, okt. 29. (Saj. tud. táv.) Faure elnök, a kit Ribot lemondása nagyon meglepett, igyekezett meggyőzni miniszterelnökét arról, hogy a kamara határozata nem tekintendő bizalmatlansági szavazatnak. Ribot azonban azt válaszolta, hogy a kamara újabb felhívása a déli vasutügyében indítandó eljárásra tarthatatlanná teszi helyzetét, mert ők az eljárást befejezettnek tekintik és további vizsgálatot és egyesek üldöztetését nem tartják lehetségesnek. Így tehát nem is számíthatnak arra, hogy a parlamentben állandó többségük legyen.

Paris, okt. 29. (Saját tud. táv.) A mérsékelt republikánus lapok sajnálják a képviselőház tegnapi szavazását. A Siécle, a Matin és Petit Journal a kamara feloszlását jósolják az esetre, ha a képviselőház a szétforgácsolás és anarkia mai állapotában marad. A Rappet és Lanterne komolyan radikális miniszteriumot követelnek. A konzervatív lapok konstatálják, hogy a Ribot-kabinet a közmórály egy kérdésében bukott meg. Az összes lapok hangsúlyozzák a helyzetnek a köztársasági elnökre nézve és a jövő miniszteriumra való nehézségeit. A »Matin« Bourgeois-Cavaignac miniszteriumot jósol.

KÜLÖNFÉLÉK.

Megadta neki. Domine Bodóki, már maga megint későn jön?! Bodóki: Sürgőnyt adtam fel professor ur kérem, s nyolcz óra előtt nem veszik fel. Tanár: No hát, ha tudja, hogy nem veszik fel nyolcz óra előtt, miért nem megy hamarabb.

Elemi iskolában. No te Gajagos Máté, sorolj fel egy pár szárnyas állatot! Gajagos Máté: Tyuk, pulyka, liba, kacsa...

Tanító: No többet nem tudsz?! A fiu kis gondolkodás után: Meg a szárnyas hangya.

Adóelengedési kérvény 1717-ből. Egerben a most említett esztendőről a városi irattárban felmaradt nagyszámú adóelengedési kérvények közt, az érdekesebbek egyike a következő:

»Nemzetes Biró Uram, s Becsületes Tanács! Alázatosan folyamodunk ezen kis memóriálisunk által, kigyelmetekhez közönségesen, s egyszerűsággal jelentvén is magunkat, hogy szegény vékony mesterségünkkel s musikálásunkkal mindennapi kenyerünket keresvén, egyéb Jóságunk nem lévén, az kitől adóztatnánk, hanem alázatosan instálunk az Nemes Tanács előtt, hogy az mint tavalyi Esztendőben obligáltuk magunkat az nemes Város kántorja mellé Templombeli szolgálatunkra vasárnapi és más ünnepnapon reggeli szent Misék szolgálattára Jelen lézünk: úgy most is, ha az Nemes Tanács hozzánk mutatott jó akarattal egész Esztendőbeli portiónkat el engedni méltóztatik, említett becsületes város kántorja mellett Isten Dicsőségére ünnepi napokon szolgálni készek leszünk, mely kötelességünket, hogy jobb kedvvel gyakorolhassuk, választát alázatosan elváró szegény szolgálói az Nemes Tanácsnak Hansz Adám és Joseph Fridly Hegedűsök, m. p. — Anno 1717 Die 15-a Februarii. In Congregatione Dnorum Senatorum praesent. perlectis resolutat: megh tekintvén belől megh irt Instánsoknak kívánságokat, kivánságok szerint ilendő respectusban is Instantiájok vételődik, úgy mind azon által Instantiájok expositióját ha ennek utána obligatorie effectuálni fogják egész esztendőbeli obtingensek Condonáltatik és relaxáltatik. Agriae die et Anno supran. signat. in Senatu per. jud. Notarium.

Diákfelelet. A nevelő kérdőre vonja a kis nebulót, a kit egy órai áristomra kárhoztatott. Ugyan, mondja Jenőcske, mivel tud most többet, mint 11 órakor tudott?! Hát azzal, — vág vissza a kis Jenő, — hogy most már tudom azt, hogy semmivel sem tudok többet, mint 11 órakor tudtam.

Közgazdaság.

Az egerek megesznek!

Mióta divattá vált nagybirtokosainknál a pásztás-, vagy műnyelven a „*streif-vadászat*“, a vadgondozás *kultuszá* lett. Az alkalmazott személyzet: a vadászok, vadászkerülők, vadpásztorok, magas lövődíjakat kapnak a rókák, macskák, kutyák, menyétek, sündisznók, — a sasok, ölyök, véresék, sólymok, baglyok stb. után, hogy irtsák, pusztítsák a vadnak ezen tagadhatatlan ellenségeit. A személyzet ezen kereset-forrást meríti is szorgalmasan: az elősorolt négy lábú és szárnyas vadellenségek fogynak annyira, miszerint alig látni már egy-egy a folytonos lövöldözés által megveszített példányát.

De hát mi lett az eredmény? Nyul, fázán stb. van bőségben elannyira, miképp egy-egy Streifban 4—500 nyulnak hideg teteme kerül terítékre; egy-egy fázánvadászat 2—300-nak kerül életébe; s a vadászurak büszkesége abban áll, hogy — *ki lölt többet* és a 2—300 lövés után, — *kinek kékebb a karja* a sok lövésnek miatta?

Hát ez nem passzió urak; ez *tömeges meggyilkolása annak a töméntelen sok vadnak!* ... A régi jó magyar urak sokkal *okosabbak voltak.* A vadászat megnyitától bezáródásáig folyt a vizsla-, a kopó-vadászat és a hol helye volt, az agarászat is. Egyik multság a másikat érte. A multság mindennapos, az összejövétel sűrű, az eszmék kicserélése folytonos volt és ami fő: e sok multság összevéve sem került egy tizedrésnyi költségébe sem a mai divatos vadkultusznak: a Streifvadászatokhoz nevelt nagy vadállomány fenntartási költségeinek ... Minden nyul, melyért 60 krt fizet a vadkereskedő, legalább 1 frtjába, minden fázán 10—12 frtjába kerül a tulajdonosnak. (Hát ez rossz gazdálkodás?)

No de bebizonyított dolog, hogy az égháboru eleibe való harangozás *haszontalan* és a divat ellen való küzdelem — *még haszontalább!* Hát kultiválják nagy uraink a vadte-

nyésztést és a Streifvadászatokat; hanem ahhoz már csakugyan van hozzászólása a kisbirtokosoknak is, bogy a féregölő állatok elpusztítása azt eredményezi, hogy az egerek megszámlálhatatlan mennyiségben elszaporodtak és terményeit áltájában pusztítják, *őszi vetéseit meg a szó szoros értelmében tönkre teszik* ... Hát nem elég, hogy a szegény telkes gazda az ő terményein felnevekedett, hogy az ő oltványait megsemmisítő nyulat agyon nem puffanthatja? hanem türje békében azt, hogy az ő munkatársát, a különféle féregket pusztító állatokat a nagy urak kiirtsák? ... *Urak! hol van itt az osztó igazság?*

Azt értjük, hogy a kisbirtokosok, kiknek földje a vadászati törvények által megkövetelt minimumot ki nem teszi, a *vadászatot közösen bérbe adják*; de hogy a nagybirtokosok, kik ezen vadászterületeket legtöbbször bérbe veszik, minden a vadaknak valódi vagy képelt ellenségét, minők a kutyák, macskák, rókák, sündisznók, sasok, véresék, baglyok, ölyök stb. elpusztítsák, és ez által a szegény kisbirtokost oda juttassák, hogy fáradságos munkájának gyümölcsét a *tömérdek egér tönkre tegye*: azt nem értjük. E felett jó lesz gondolkodni addig, míg a merkantil politika és saját hibáink által a kisbirtokos osztály oda nem jut, hogy belátván, miszerint Magyarországon megélni nem tud: — összeszedi a sátorfáját és Amerikába kivándorol ... Mert az az idő már nem messze van! ... *K—y.*

Országos magyar tenyészállat-törzskönyv.

A tisztavérű tenyészállatok törzskönyvelésének eszméje Magyarországon még e század első felében merült fel s az Országos magyar gazdasági egyesület két meghiusult kísérlet után (1858-ban és 1871-ben), néhai Lónyay Gábor fáradhatatlan buzgalma folytán 1886-ban a földművelésügyi miniszter támogatásával harmadszor is hozzáfogott az eszme megvalósításához. E vállalkozását végre siker koronázta. Meggyőző bizonyítéka ennek az a két füzet, melyet az Országos magyar gazdasági egyesület kebelében fennálló országos törzskönyvelő-bizottság most bocsátott közre. Az első füzet a magyar, a második a borzderes fajta szarvasmarhák országos törzskönyvét foglalja magában. A füzetek mindegyike két főrészből áll; az első tartalmazza az eddig bejegyzett összes tenyészek általános ismertetését és az Orsz. Törzskönyvnek 1894-ben történt átalakításakor már nem létezett állatok leírását, valamint az egyes tenyészetekhez tartozó azon állatok neveit és törzskönyvi számait, a melyek a II-ik főrészben, az Uj Országos Törzskönyvben vannak leírva. Ez utóbbi ismét két részre oszlik: 1. Bikák. 2. Tehenek. Az állatok folyószámok szerint következnek s minden egyes állatról közölve van annak neve, esetleg magán törzskönyvi száma, származása, elletésének ideje, leírása, a tulajdonos neve és a teheneknél azok eddigi ellései.

Az országos törzskönyvelő-bizottság ezen munka kiadása által több irányban hasznos szolgálatot tett állattenyésztő közönségünknek. A kiadvány ugyanis elsősorban czimtarát képezi a tisztavérű fajállatok megbízható beszerzési forrásainak, és a közölt lakások által tájékoztatja egyúttal a venni szándékozót az illető helyeken található anyag saját tenyészési céljaira többé-kevésbé alkalmas volta iránt is, a bejegyzett tenyészetek tulajdonosainak pedig az ismertetés által bizonyos előnyt szerez.

A mű megjelenése által bizonyára hozzá fog járulni a törzskönyvelés eszméjének széles körben való elterjedéséhez, minek üdvös befolyása az országos állattenyésztés nemesbedésére nem fog elmaradni. De még egy másik fontos czélt is tartott szem előtt az Országos-Törzskönyvelő-bizottság, midőn az összegyűjtött adatok kiadására vállalkozott s ez tenyészállat-exportunk emelése. A mű ennek érdekében francia és német magyarázattal van ellátva, mivel azt úgy a keleti, mint a nyugati szom-

széd államokban lehetőleg terjeszteni fogják, hogy ily módon a külföldi tenyésztők is tudomást vevén hazánk fellendülő állattenyésztéséről, fajállatbevásárlásait nálunk tegyék meg.

A most megjelent két füzetet a többi szarvasmarhafajtákról, úgy mint a simmenthali, berni, pinzgauai, kuhlandi, freiburgi és hollandi-ról, továbbá a lovak, valamint a juhok és a sertésekről szóló füzetek és időnkint a már megjelentek tartalmát kiegészítő pótfüzetek fogják követni.

A 8., illetőleg 71—72 ivnyi nyolczadrét füzetek ára 2—2 korona. Megszerezhetők az Országos törzskönyvelő bizottságtól (Budapest, Köztelek).

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. október 28.

Budapest, október 28. I. Készárúüzlet. Buzát ma mérsékelten kínáltak, a vételkedv kedvező volt és szilárd irányzat mellett 10.000 q. hazai buza kelt el 5—10 krral olcsó árakon vásároltak.

Tiszavidéki 100 q. 82 k. 6.90 frton.

Idegen buzából nem volt forgalom.

Rozs irányzata nyugodt, ára 6.05 frt. Budapesten.

Mai hivatalos jegyzék effektív árakban.

B u z a						
F A J	Minős. súly hektól.	100 kgr. ára		Minős. súly hektól.	100 kgr. ára	
		frttól	frtíg		frttól	frtíg
Bánsági — — uj.	78	—	—	79	—	—
» — — uj.	80	—	—	81	—	—
» — — uj.	82	—	—	—	—	—
Tiszavidéki — uj.	78	6.15	6.25	79	6.25	6.35
» — — uj.	80	6.30	6.40	81	6.35	6.45
» — — uj.	82	6.50	6.55	—	—	—
Pestvidéki — uj.	78	6.10	6.20	79	6.20	6.30
» — — uj.	80	6.25	6.35	81	6.30	6.40
» — — uj.	82	6.45	6.50	—	—	—
Fejérmegyei — uj.	78	6.10	6.20	79	6.20	6.30
» — — uj.	80	6.25	6.35	81	6.30	6.40
» — — uj.	82	6.45	6.50	—	—	—
Bácskai — — uj.	78	—	—	79	—	—
» — — uj.	80	—	—	81	—	—
» — — uj.	82	—	—	—	—	—

II. Határidőüzlet. Amerikában a készletek apadóban vannak, a miért 1 centes árajavulást jelentett minek folytán nálunk is emelkedtek az árak néhány krral. Különösen szilárd volt a rozs, melynek ára vételek folytán 4—6 krral javultak.

Előfordult kötések: buza őszre 6.49—6.52 frt, rozs őszre 6.12—6.25 frt, tengeri 1896. máj.—júniusra 4.56—4.59 frton, zab őszre 5.78—5.83 frt, káposzta-repcze szeptemberre 11.10—11.20 forint.

Zárakor maradtak: buza őszre 6.50—6.52 frt, buza tavaszra 6.82—6.94 frt, rozs őszre 6.10—6.12 frt, rozs tavaszra 6.52—6.33 frt, tengeri októberre—novemberre 5.95—6.—frt, tengeri 1896. május—júniusra 4.56—4.57 frt, zab őszre 5.78—5.80 frt, zab tavaszra 5.96—5.98 frt, káposzta-repcze szeptemberre 9.50—9.55 frt, káposzta-repcze augusztus—szeptemberre 10.10—11.16 frt.

Sertés-üzlet.

Köbánya, okt. 25. Készlet: 18.794 drb. Urasági öreg nehéz I. rendű: 56—57 kr.; közép: 54—57—kr.; Fialat nehéz: 54—55 kr.; Fialat közép 54—55 kr.; Fialat könnyű 00—00 kr.; Szerbiai nehéz 53—54 kr.; közép 53—54 kr.; könnyű 00—00 kr.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. október 29-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	120.75
Magyar koronajárdék	—	—	—	99.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—	—	—	123.75
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—	—	—	101.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	121.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	97.75
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	100.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—	—	—	97.75
Magyar nyeresémi sorsjegy-kölcsön	—	—	—	161.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	144.—
Osztrák járadék papírban	—	—	—	100.—
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	100.25
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	121.50
Osztrák korona járadék	—	—	—	100.75
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	—	152.—
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	1050.—
Magyar hitelbank részvény	—	—	—	489.—
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	399.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	—	—	—	394.75
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	—	952.—
Német birodalmi márka	—	—	—	58.80
London vista	—	—	—	120.25
Paris vista	—	—	—	47.62 1/2
20 márkás arany	—	—	—	11.76

505 szám.
1895.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közzé teszi, hogy a margittai kir. járás-bíróság 1895 évi 3698, 1872 számú végzésével **Weisz Károly** margittai lakos, felperes részére **Nemes Mari** vámos lázi lakos, alperes ellen 50 frt követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 320 frt. becsült ingóságokra a margittai kir. járásbíróság 3698/45. 6. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak alperes lakásán Vámos-Lázon leendő megtartására határidőül **1895 évi November hó 7-ik napjának délután 3 órája** tüzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt 52 köből buza, 2 drb. hámos ló, s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Fölhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítettséghez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetmények a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Margittán 1895 évi Szeptember hó 24-ik napján.

Jancsó Béla,
kir. bir. végrehajtó.

Uj papirraktár.

Mult évben nyomdánk felállítása alkalmával az építkezés miatt nem rendelkezünk elegendő helyiséggel, így csak kizárólag nyomda-iparral foglalkoztunk; ma azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy ügyfeleinknek **dúsan és izlésesen** felszerelt könyvnyomda mellett

papirraktárt

is berendezhettünk, a hol mindennemű irodai, iskolai és üzleti papiros szükségletét a legolcsóbban

BÁRMILY MENNYISÉGBEN

beszerezhetik.

Könyvnyomdánkat, mely a legujabb gépekkel és betűkkel van felszerelve, ajánljuk mindenféle munkák **gyors** és **jutányos** árban kiállítására.

Kiváló tisztelettel

Szent László-nyomda részvénytársaság

üzletvezetősége

Nagyváradon, Apáczá-utca 3. szám.

Vidéki megrendelések a legpontosabban
eszközöltetnek.